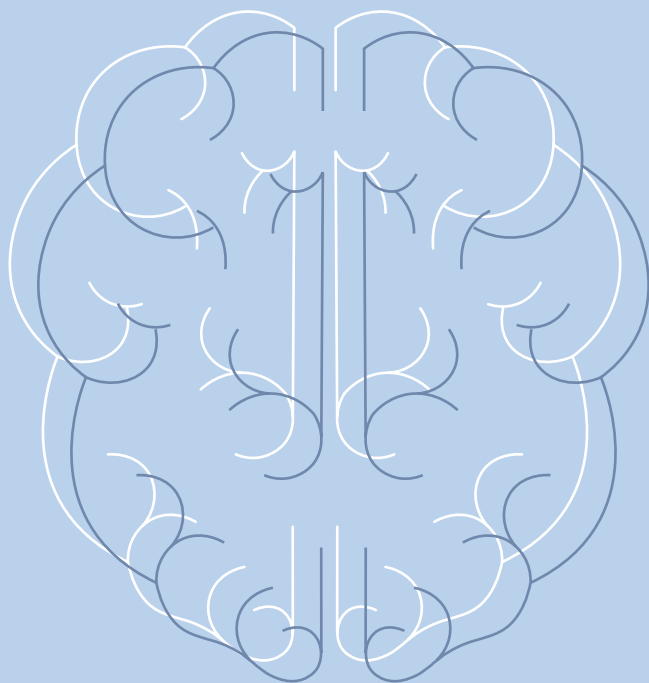

UKŁAD NERWOWY

ODLEGŁE
NASTĘPSTWA
LECZENIA
CHOROBY
NOWOTWOROWEJ

Prof. dr hab. Maryna Krawczuk-Rybak

Kierownik Kliniki Onkologii i Hematologii Dziecięcej
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

UKŁAD ZBUDOWANY Z TKANKI NERWOWEJ ORAZ TKANKI
GLEJOWEJ, INTEGRUJĄCY DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZMU,
REJESTRUJĄCY BODŹCE, PRZETWARZAJĄCY ZAWARTĄ
W NICH INFORMACJĘ ORAZ STERUJĄCY CZYNNOŚCIAMI
ORGANIZMU: RUCHEM MIĘŚNI ORAZ WYDZIELANIEM
HORMONÓW.

Układ nerwowy dzielimy na:

Ośrodkowy (centralny) układ nerwowy, który dzieli się na mózgowie oraz rdzeń kręgowy

Obwodowy układ nerwowy, w skład, którego wchodzi nerwy czaszkowe oraz rdzeniowe

Obwodowa neuropatia

Stan chorobowy dotyczący nerwów (obwodowy układ nerwowy) przekazujących impulsy do różnych części ciała poza mózgiem i rdzeniem kręgowym.

Wpływ leczenia przeciwnowotworowego na nerwy

winkrystyna: szacuje się, że neuropatia obwodowa występuje u 90% leczonych pacjentów, objawy neuropatii zależą od rodzaju uszkodzonego nerwu:

Uszkodzenie nerwów czuciowych powoduje ból, uczucie drętwienia, mrowienia, pieczenia lub utratę czucia

Uszkodzenie nerwów ruchowych powoduje osłabienie lub niedowład mięśni

Neuropatia dotycząca nerwów unerwiających narządy wewnętrzne, wywołuje zaparcia, napadowe, kolkowe bóle brzucha, niedrożność (stan, w którym dochodzi zatrzymania fizjologicznego pasażu treści jelitowej) porażenną, problemy z oddawaniem moczu.

Neuropatia nerwów czaszkowych objawiać się może opadaniem powiek, zaburzeniami widzenia, bóle żuchwy, „leniwym” żucie

Stopień nasilenia neuropatii obwodowej wzrasta wraz z całkowitą dawką winkrystyny

cisplatyna: mrowienie w dystalnych częściach kończyn oraz utrata słuchu postępująca w czasie i zależna od sumarycznej dawki leku

cyklofosfamid, prokarbazyna, tiotepa, etopozyd, fluorouracyl: mogą wywoływać neuropatie, ale najczęściej o łagodnym przebiegu

Szczególłą grupę ryzyka, obarczoną większym ryzykiem wystąpienia polineuropatii stanowią pacjenci, u których dodatkowo stwierdzono cukrzycę, niedobory witamin, dużą utratę masy ciała

Jakie objawy, mogące sugerować neuropatię obwodową powinny zaniepokoić rodzica i dziecko?

Powikłanie chemioterapii, przebiegające pod postacią drętwienia, mrowienia lub piekącego bólu palców rąk i stóp

Jeśli chemioterapia jest kontynuowana, objawy te mogą ulec nasileniu, a dodatkowo mogą wystąpić zaburzenia czucia, wibracji i temperatury oraz osłabienia siły mięśniowej

W zaawansowanym stadium mogą pojawić się zaburzenia chodu i równowagi, trudności z wykonaniem precyzyjnych ruchów, niezgrabność, omdlenia i upadki

Objawy najczęściej zaczynają się w trakcie leczenia, najczęściej dochodzi do znacznej poprawy po zakończeniu leczenia

Badanie neurologiczne wykonane przez specjalistę (badanie neurologiczne uwzględnia ocenę odruchów, siły mięśni i ich ewentualnego zaniku, a także ocenę czucia)

Podstawowe badania laboratoryjne (ocena stężenia elektrolitów, tj. sód, potas, chlor, magnez, wapń)

Potwierdzeniem rozpoznania klinicznego neuropatii jest badanie elektrofizjologiczne – badanie szybkości przewodzenia we włóknach ruchowych, czuciowych kończyn górnych i dolnych.

Jakie badania należy wykonywać w przypadku podejrzenia neuropatii obwodowej?

Profilaktyka

O wszelkich niepokojących objawach trzeba niezwłocznie poinformować lekarza, aby w razie potrzeby mógł zmienić dawkę podawanego leku, zwiększyć odstępy między kolejnymi kursami chemioterapii lub rozpocząć leczenie wspomagające

Jeśli to konieczne należy odbywać wizyty w Poradni Neurologicznej

Konsultacje ortopedyczne, w celu wdrożenia specjalistycznej pomocy

Kuracja celowana na objawy – odpowiednia pomoc rehabilitacyjna (polepszenie siły mięśniowej, równowagi, koordynacji)

Odpowiednio dostosowane leczenie przeciwbólowe

Jeśli już pojawiają się objawy neuropatii obwodowej, należy pamiętać o pewnych prostych zasadach postępowania, zadbać należy o:

Zachowanie szczególnej ostrożności w kontakcie z gorącymi, bardzo zimnymi lub ostrymi przedmiotami

Zainstalowanie odpowiedniego oświetlenia oraz poręczy

Ostrożne chodzenie

09

Zachowanie szczególnie uważnej kontroli wzrokowej przy wykonywaniu różnych czynności

Obicie lub zabezpieczenie ostrych kątów mebli i sprzętów domowych

Używanie rękawic ochronnych podczas wykonywania prac domowych

Noszenie wygodnego, stabilnego obuwia na płaskim obcasie, unikanie obuwia, które jest zbyt małe lub zbyt duże

Masowanie dłoni i stóp

Kąpiele w chłodnej wodzie